

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра освітології та психолого-педагогічних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій Жильцов

«   »   2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІКА

для студентів

спеціальності 053 Психологія

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми: 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія

спеціалізації:

Київ – 2023

Розробники:

Желанова Вікторія В'ячеславівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Тадеуш Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Викладачі:

Тадеуш Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук

Протокол від 01.09.2022 № 1

Завідувач кафедри _____ Л.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія)

____.____. 20__ р.

Керівник освітньої програми (О.А. Столярчук)

Робочу програму перевірено

____.____. 20__ р.

Заступник декана _____ (Л.В. Куземко)
(підпис)

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (Хоружа Л.Л.), «7» вересня 2023 р., протокол № 2
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Нормативна	Нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 кредити	2 кредити
Курс	5	5
Семестр	9	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	2 модулі	2 модулі
Обсяг кредитів	2 кредити	2 кредити
Обсяг годин, в тому числі:	60 год	60 год
Аудиторні	16 год	8 год
Модульний контроль	4 год	-
Семестровий контроль	15 год	-
Самостійна робота	25 год	52
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – розкрити закономірності розвитку освіти, процесу навчання та розвитку творчого потенціалу студентської молоді, її наукової та професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, визначити особливості науково - педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Завдання курсу:

- аналіз закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складових (освітній процес, управління, викладач, студент тощо);
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, розвитку творчого потенціалу студентів, управління в системі вищої освіти;
- прогнозування перспектив розвитку вищої освіти в Україні в контексті інтеграції у європейський освітній простір;
- вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду педагогічної діяльності у закладах вищої освіти;
- набуття магістрантами досвіду творчого використання педагогічних знань для вирішення конкретних завдань майбутньої навчально-професійної та науково-педагогічної діяльності.
- інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психологічні передумови підвищення якості вищої освіти;
- опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців;
- формування професійного мислення магістрантів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності;
- сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія,

дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи. Педагогіка» забезпечує формування таких **загальних та фахових компетентностей**:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем педагогічної науки та/або практики.
- СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.
- СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК13. Здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи. Педагогіка» забезпечує оволодіння такими **програмними результатами навчання**:

- ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПР2. Вміти організовувати та проводити наукове дослідження із застосуванням валідних і надійних методів.
- ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
- ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.	9	2	2				5
Тема 2. Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент.	7	2					5
Тема 3. Види та функції діяльності викладача вищої школи (наукова, викладацька, соціально-гуманітарна тощо).	2		2				
Модульний контроль	2						
Разом	20	4	4				10
Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО.	12	2					10
Тема 2. Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО.	9	2	2				5
Тема 3. Розвиток професійно-педагогічних умінь (тренінг).	2		2				
Модульний контроль	2						
Разом	25	4	4				15
Іспит	15						
Усього	60	8	8				25

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття.	12	2					10
Тема 2. Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент.	11						11
Тема 3. Види та функції діяльності викладача вищої школи (наукова, викладацька, соціально-гуманітарна тощо).	13		2				11
Разом	36	2	2				32
Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ							
Тема 1. Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО.	12	2					10
Тема 2. Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО.	12		2				10
Разом	24	2	2				20
Іспит							
Усього	60	4	4				52

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ
Лекція 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ПОЧАТКУ ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.

Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи.

Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.

Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

Основні поняття теми: педагогіка вищої школи, об'єкт і предмет педагогіки вищої школи, система педагогічних наук, методологія, цілісний педагогічний процес, освіта, вища школа, вища освіта, освітня діяльність, категорії педагогіки вищої школи, система освіти в Україні, тенденції розвитку вищої освіти України, реформування вищої освіти, європейський освітній простір, Болонський процес.

Лекція 2. УПРАВЛІНСЬКА СТРУКТУРА ЗВО. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою. Система управління вищим навчальним закладом. Організаційна та управлінська структура ЗВО. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту. Кафедра-основний підрозділ університету. Основні завдання та функції діяльності кафедри.

Основні поняття теми: педагогічний менеджмент, принципи педагогічного менеджменту, функції педагогічного менеджменту, професійно-педагогічна діяльність, кафедра, корпоративна культура, місія і візія ЗВО.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Лекція 3. СУТНІСТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. ЗМІСТ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. МЕТОДИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ У ЗВО

Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Організація освітнього процесу. Закони та закономірності навчання.

Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.

Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі. Структура процесу оволодіння знаннями, вміннями й навичками, формування компетентності.

Основні поняття теми: дидактика вищої школи, об'єкт і предмет дидактики вищої школи, зміст вищої освіти, нормативні документи, навчальний план, навчальна програма, методи навчання, засоби навчання, педагогічний процес, структура педагогічного процесу, знання, вміння, навички, компетентності.

Лекція 4. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ. СИСТЕМА ДІАГНОСТИКИ ЗНАНЬ І УМІНЬ СТУДЕНТІВ У ЗВО (2 год.)

Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі. Семінарські та практичні заняття у закладах вищої освіти. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів. Система діагностики знань і умінь студентів у закладі вищої освіти. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.

Основні поняття теми: лекція, семінарські заняття, практичні заняття, комплексні форми організації навчання, індивідуальні заняття, педагогічна практика, виробнича практика, самостійна робота, дистанційне навчання, науково-дослідна робота, контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів, модульно-рейтингова технологія навчання, кредитно-модульна технологія навчання.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Макс.к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		К-ть одиниць	Макс. к-ть балів	К-ть одиниць	Макс. к-ть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			59		59
Максимальна кількість балів: 118					
Розрахунок коефіцієнта: $118 / 60 = 1,9$					

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Макс.к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		К-ть одиниць	Макс. к-ть балів	К-ть одиниць	Макс. к-ть балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	2	10
Разом			27		22
Максимальна кількість балів: 49					
Розрахунок коефіцієнта: $49 / 60 = 0,8$					

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Таблиця 6.2.1

Карта самостійної роботи студента денної форми навчання

№ з/п	Назва теми/завдання	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ			

1	Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття 1. Опрацювати текст Закону України «Про вищу освіту», звернути увагу на сутність принципів вищої освіти, нові стратегії розвитку. 2. Ознайомитися із сутністю основних педагогічних термінів , що стосуються вищої освіти, функції керівника ЗВО; права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу. Підготувати е-презентації на теми: «Методологія педагогіки вищої школи». Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти в сучасній Україні»; «Якість освіти у вищому навчальному закладі»; «Академічна свобода: як її розуміти?».	5	5
2	Тема 2. Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент 1. Розглянути та проаналізувати систему управління вищим навчальним закладом, зокрема його організаційну та управлінську структуру. 2. Визначити основні поняття теорії педагогічного менеджменту та відобразити графічно взаємозв'язок принципів і функцій педагогічного менеджменту. 3. Визначити основні завдання та функції діяльності кафедри.	5	5
Змістовий модуль 2. Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ			
1	Тема 2.1: Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО 1. Ознайомитися зі змістом Закону України «Про вищу освіту», з'ясувати сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу. 2. Проаналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінити його зміст з погляду врахування дидактичних вимог. 3. Підготувати презентацію «Ринок праці та сучасні вимоги до підготовки фахівця». 4. Проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати уміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням. 5. Опрацювати 1-2 статті з сучасних педагогічних видань, які стосуються дидактичних проблем вищої школи.	10	5
2	Тема 2.2: Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО 1. Скласти план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення. 2. Опрацювати кілька інформаційних джерел із метою ознайомлення з технологією кредитно-модульного навчання і методикою запровадження рейтингової системи оцінювання навчальної діяльності студентів. 3. Підготувати е-презентацію на тему «Інноваційні технології навчання у вищій школі». Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».	5	5
Разом		25	20

**Карта самостійної роботи студента
заочної форми навчання**

№ з/п	Назва теми/завдання	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ			
1	Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття 3. Опрацювати текст Закону України «Про вищу освіту», звернути увагу на сутність принципів вищої освіти, нові стратегії розвитку. 4. Ознайомитися із сутністю основних педагогічних термінів , що стосуються вищої освіти, функції керівника ЗВО; права й обов'язки учасників навчально-виховного процесу.	10	5

	Підготувати е-презентації на теми: «Методологія педагогіки вищої школи». Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти в сучасній Україні»; «Якість освіти у вищому навчальному закладі»; «Академічна свобода: як її розуміти?».		
2	Тема 2. Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент 1. Розглянути та проаналізувати систему управління вищим навчальним закладом, зокрема його організаційну та управлінську структуру. 2. Визначити основні поняття теорії педагогічного менеджменту та відобразити графічно взаємозв'язок принципів і функцій педагогічного менеджменту. 3. Визначити основні завдання та функції діяльності кафедри.	11	5
3	Тема 3: Види та функції діяльності викладача вищої школи 1. Охарактеризувати особливості різних видів та функцій діяльності викладача вищої школи (науково-педагогічна, дослідницька, соціально-гуманітарна тощо) 2. Підготувати презентацію на тему: « Від чого залежить репутація, імідж та авторитет викладача вищої школи 3. Проаналізувати дії викладачів вищої школи, які є виявом педагогічної культури викладача». 4. Визначити особливості наукової етики викладача вищої школи: сутність та принципи. 5. Розкрити сутність принципи управління сучасним вищим навчальним закладом. 6. Сформулювати 8–10 правил ставлення керівника колективу до органів самоврядування.	11	5
Змістовий модуль 2. Змістовий модуль II. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ			
1	Тема 2.1: Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі. Принципи, методи та засоби навчання у ЗВО 6. Ознайомитися зі змістом Закону України «Про вищу освіту», з'ясувати сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу. 7. Проаналізувати типовий навчальний підручник чи навчальний посібник зі свого фаху й оцінити його зміст з погляду врахування дидактичних вимог. 8. Підготувати презентацію «Ринок праці та сучасні вимоги до підготовки фахівця». 9. Проаналізувати власний досвід самостійної роботи з науковими джерелами і розмежувати уміння, якими оволоділи, і такі, які ще не стали вашим надбанням. 10. Опрацювати 1-2 статті з сучасних педагогічних видань, які стосуються дидактичних проблем вищої школи.	10	5
2	Тема 2.2: Форми організації навчання у вищій школі. Система діагностики знань і вмінь студентів у ЗВО 4. Скласти план проведення практичного чи лабораторного заняття з окремої дисципліни, окресливши його методичне забезпечення. 5. Опрацювати кілька інформаційних джерел із метою ознайомлення з технологією кредитно-модульного навчання і методикою запровадження рейтингової системи оцінювання навчальної діяльності студентів. 6. Підготувати е-презентацію на тему «Інноваційні технології навчання у вищій школі». Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».	10	5
Разом		52	25

Критерії оцінювання самостійних робіт

Самостійні роботи виконуються у ЕНК «Педагогіка і психологія вищої школи: педагогіка, 5 курс, ЕКПС, денна/заочна».

Максимальна оцінка за кожен роботу – 5 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність	2
Відсутність помилок	1
Обсяг виконання завдань роботи	1
Оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо)	1
Всього	5 балів

6.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульні контрольні роботи виконуються у вигляді тестування в ЕНК «Педагогіка і психологія вищої школи: педагогіка, 5 курс, ЕКПС, денна/заочна».

Кожна модульна контрольна робота (n=4) складається із питань закритого типу: 8 простих питань, 8 питань середнього рівня складності та 9 складних питань. Загальна кількість питань – 25. Кожна правильна відповідь оцінюється у 1 бал (виставляється автоматично програмою ADTester у електронному курсі). Максимальна кількість балів – 25.

Для заочної форми навчання модульні контрольні роботи не передбачені.

6.4 ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Семестровий контроль здійснюється у формі іспиту (тестовий). Екзамен проводиться в університетській аудиторії у тестовій формі із використанням персональних комп'ютерів, якщо ситуація дозволяє проведення освітнього процесу офлайн. Якщо ж освітній процес проходить дистанційно, то екзамен проводиться онлайн в режимі відеоконференції засобами GoogleMeet. Студент дає відповіді на запитання та завдання електронного тесту в системі Moodle.

Тест містить 20 запитань. Усі запитання закритого типу (вибір правильної відповіді із запропонованих варіантів), які передбачають автоматичну (комп'ютерну) перевірку і оцінюються по 2 бали кожне.

Екзамен проводиться із суворим дотриманням принципів академічної доброчесності, що передбачає недопустимість списування, фальсифікацій та обману. При порушенні студент відсторонюється від подальшого проходження екзаменаційного тесту із підсумковою оцінкою Fx за дисципліну. При виконанні завдань допускається користування довідковою літературою, таблицями значень функцій, критеріїв та ін.

Підсумкова оцінка в балах (максимально 100 балів) за дисципліну є сумою результату поточного контролю за семестр (60 балів) та відповіді на екзамені (40 балів).

Критерії оцінювання тестового іспиту

Оцінка за тестування	Значення оцінки
37-40балів	Відмінно - допущено не більше двох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні. Студент демонструє глибокі та міцні знання матеріалу у заданому обсязі.
31-36балів	Дуже добре - допущено не більше трьох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні з незначними неточностями. Рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу – достатньо високий без суттєвих (грубих) помилок.
26-30балів	Добре – в цілому дорий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
21-25балів	Задовільно - допущено не більше чотирьох помилок у тестових завданнях. Відповіді повні з незначними неточностями. Рівень знань (умінь) посередній із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
16-20 балів	Достатньо - допущено не більше п'яти помилок у тестових завданнях. Деякі відповіді із суттєвими неточностями. Студент виявляє поверхову обізнаність з матеріалом, передбаченим навчально програму, допускає суттєві помилки. Мінімально допустимий рівень знань (умінь).
10-15балів	Незадовільно – з можливістю повторного складання. Допущено більше шести помилок у тестових завданнях. Відповіді із суттєвими неточностями. Незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
0-9балів	Незадовільно – з обов'язковим повторним вивченням курсу. Допущено більше десяти помилок у тестових завданнях. Відповіді із суттєвими неточностями. Досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

6.5. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Проаналізуйте місце і роль педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук.
2. Розкрийте зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками на засадах порівняльного

аналізу.

3. Узагальніть методологічні аспекти педагогіки вищої школи на засадах компаративістського аналізу методологічних підходів.
4. Охарактеризуйте декілька понять Закону України «Про вищу освіту».
5. Проаналізуйте зміст понять «компетенція» та «компетентність» та на засадах узагальнення науково-педагогічного досвіду використання визначте їх сутнісну відмінність.
6. Розкрийте системні взаємозв'язки компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
7. Систематизуйте закономірності педагогічного процесу у вищій школі на засадах їх ієрархізації.
8. Окресліть проблемне поле щодо визначення провідних категорій педагогіки вищої школи.
9. Доведіть значущість дотримання логічної послідовності при визначенні мети, завдань та змісту вищої освіти в Україні на засадах компетентнісного підходу.
10. Проаналізуйте стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття з позицій реалізації положень компетентнісного підходу.
11. Доведіть доцільність реформування та модернізації вищої освіти в Україні за пріоритетними напрямами в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
12. Розкрийте основні принципи управління сучасним закладом вищої освіти.
13. Проаналізуйте місце і роль дидактики як галузі педагогіки вищої школи.
14. Доведіть комплікативність об'єкта та предмета дидактики вищої школи.
15. Запропонуйте узагальнений огляд досвіду організації освітнього процесу у вищій школі та запропонуйте потенційні можливості його вдосконалення.
16. Визначить основні функції та види діяльності викладача закладу вищої освіти.
17. Окресліть проблемне поле щодо визначення змісту освіти на ґрунті аналізу нормативних документів, що визначають зміст вищої освіти.
18. Доведіть значущість дотримання логічної послідовності при розробці навчальних планів, навчальних програм та навчальної літератури в системі вищої школи.
19. Узагальніть науково-педагогічні положення щодо визначення сутності процесу навчання у ЗВО та розкрийте системні взаємозв'язки в його структурі.
20. На компаративістських засадах проаналізуйте систему принципів навчання у закладі вищої освіти.
21. Доведіть комплікативність проблеми визначення та класифікації методів навчання у вищому навчальному закладі та добору відповідних засобів навчання.
22. Узагальніть дидактичні вимоги до вибору методів навчання у закладі вищої освіти на засадах реалізації компетентнісно-орієнтованої парадигми підготовки фахівця вищої кваліфікації.
23. Проаналізуйте структуру процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками з проєкцією на формування компетенцій та компетентностей фахівця вищої кваліфікації.
24. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо генези лекції як провідної форми організації навчального процесу у вищій школі та методики їх проведення.
25. Окресліть проблемне поле щодо визначення психолого-педагогічних вимог до проведення лекції у вищій школі.
26. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо організації та методики проведення семінарських занять як форми організації навчального процесу у вищій школі.
27. Узагальніть дидактичні вимоги до організації та проведення практичних занять у закладах вищої освіти.
28. Узагальніть науково-педагогічні положення щодо визначення сутності процесу консультування та здійсніть порівняльний аналіз видів консультацій.
29. Доведіть доцільність запровадження комплексних форм організації навчання у вищій школі та проаналізуйте їх потенційні можливості з урахуванням використання інформаційних технологій навчання.
30. Проаналізуйте дидактичні основи організації та проведення індивідуальних занять у вищій школі з проєкцією на оптимізацію процесів формування компетенцій та компетентностей

викладача вищої школи.

31. Схарактеризуйте доцільність інтеграції навчально-виховного процесу та педагогічної практики студентів на засадах компетентнісного підходу.
32. Аргументуйте обґрунтованість потреби запровадження дистанційного навчання в системі освіти: соціально-економічна доцільність, сутність, умови ефективності.
33. Розкрийте діалектичні зв'язки форм, видів і методів організації науково-дослідницької роботи студентів у контексті формування дослідницьких компетенцій майбутніх фахівців вищої кваліфікації.
34. Схарактеризуйте доцільність константного вдосконалення системи діагностики знань і вмінь студентів у закладі вищої освіти та рівня сформованості відповідних компетенцій та компетентностей.
35. Доведіть значення оцінювання навчальних досягнень студентів, розкрийте функціональну роль оцінювання в контексті переорієнтації на компетентнісно-орієнтовану освіту.
36. Проаналізуйте генезу можливостей контролю та самоконтролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів в умовах використання інформаційних засобів навчання та контролю.
37. Проаналізуйте систему модульно-рейтингового контролю на засадах порівняльного співставлення з іншими системами контролю знань .
38. Доведіть доцільність урахування психологічних особливостей студентського віку та наявності знань про типологію студентів у процесі оптимізації освітнього процесу у вищій школі.
39. Доведіть доцільність розвитку педагогічного менеджменту як сучасної теорії управління освітою.
40. Проаналізуйте систему управління закладом вищої освіти. Визначте потенційні можливості її вдосконалення.
41. Узагальніть науково-педагогічний досвід щодо загальної характеристики принципів і функцій педагогічного менеджменту. Проаналізуйте специфічні особливості діяльності викладача ЗВО.
42. Доведіть домінуючу-визначальну роль професійно-педагогічного спілкування викладача вищої школи у забезпеченні суб'єкт-суб'єктної взаємодії в системі «викладач-студент».
43. Доведіть значущість феномену педагогічної культури викладача вищої школи як ознаки його професійно-педагогічної компетентності.

6.6. ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІКА»

для спеціальності 053 Психологія, освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія денної форми навчання

Разом: 60 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 25 год,
семестровий контроль – 15 год.

Модулі	I			II		
Назва модуля	Загальні основи педагогіки вищої школи			Дидактика вищої школи		
Кількість балів за модуль	59 балів			59 балів		
Лекції	1 б.	1 б.		1 б.	1 б.	
Семінарські заняття	11 б.		11 б.		11 б.	11 б.
Дати						
Теми лекцій	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України	Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент		Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі.	Форми організації навчання у вищій школі.	
Теми семінарських занять	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України		Види та функції діяльності викладача вищої школи	Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі		Розвиток професійно-педагогічних умінь (тренінг)
Самостійна робота	10 балів			10 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Підсумковий контроль (екзамен)						

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІКА»

для спеціальності 053 Психологія, освітньої програми 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія для заочної форми навчання

Разом: 60 год., лекції – 4 год., семінарські заняття – 4 год., самостійна робота – 52 год.

Модулі	I			II		
Назва модуля	Загальні основи педагогіки вищої школи			Дидактика вищої школи		
Кількість балів за модуль	27 балів			22 бали		
Лекції	1 б.			1 б.		
Семінарські заняття			11 б.		11 б.	
Дати						
Теми лекцій	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України	Управлінська структура ЗВО. Педагогічний менеджмент		Сутність процесу навчання у вищій школі. Зміст освіти у вищій школі.	Форми організації навчання у вищій школі.	

Теми семінарських занять	Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України	Види та функції діяльності викладача вищої школи	Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі	Розвиток професійно-педагогічних умів (тренинг)
Самостійна робота	15 балів		10 балів	
Підсумковий контроль (екзамен)				

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / [В. О. Тюріна, М. О. Котелюх, О. І. Федоренко та ін.]; за заг. ред. О. І. Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с.
2. Євсюков О.Ф. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О. Ф. Євсюков; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків, 2021. – 264 с.
3. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.
4. Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти: оглядове видання / Олена Локшина, Оксана Глушко, Аліна Джурило, Світлана Кравченко, Оксана Максименко, Ніна Нікольська, Оксана Шпарик ; за заг. ред. Олега Топузова, Олени Локшиної ; Нац. акад. пед. наук, Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ : Пед. думка, 2022. – 66 с.
5. Закон України «Про вищу освіту» // Голос України. – 2014. –6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
6. Закон України «Про загальну середню освіту» – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14
7. Закон України «Про освіту» (зі змінами 2008 року).– Режим доступу: [www/osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php](http://www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php) online 64
8. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
9. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". –Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

Додаткова:

1. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти :навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.
2. Психологія і педагогіка у протидії пандемії COVID-19: інтернет-посібник / за наук. ред. В.Г. Кременя ; [координатор інтернет-посібника В.В. Рибалка ; колектив авторів]. – Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2020. – 243 с
3. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: Навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – К. : Кондор, 2008.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.
5. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Ленвіт, 2007.
6. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник / К.: Знання, 2005. – 486 с.
7. Теслюк В. М. Основи педагогічної майстерності : Навчальний посібник / В. М. Теслюк, П. Г. Лузан, Л. М. Шовкун. – К. : ДАККіМ, 2010. – 244 с.

8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.
9. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : Навч. посіб. – К. : «Академвидав», 2012. – 208 с.

Іноземні джерела

1. Rizvi F., Lingard R. Globalizing educational policy. London : Routledge, 2010. 240 p.
2. Bergmann J., Sams A. Flipyourstudents' learning. Educational leadership. 2013. Vol. 70 (6). P. 16–20.
3. Jackson L. Globalization and Education. 2016.
<https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190264093.013.52>.
4. Fox P., Hundley S. The Importance of Globalization in Higher Education, New Knowledge in a New Era of Globalization. 2011. URL:
<https://www.intechopen.com/books/new-knowledge-in-a-new-era-of-globalization/the-importance-of-globalization-in-higher-education>.

ДОДАТОК
до робочої навчальної програми дисципліни
ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ. ПЕДАГОГІКА
для студентів

спеціальності 053 Психологія
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми: 053.00.05 Екстремальна та кризова психологія
спеціалізації: Кризове консультування

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
СЕМІНАР 1.

Тема: Загальні основи педагогіки вищої школи. Тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
2. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
3. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі. Закономірності педагогічного процесу у вищій школі. Категорії педагогіки вищої школи. Методи педагогіки вищої школи.
4. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх закладів.
5. Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Болонський процес. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.

II. Навчальна дискусія

СЕМІНАР 2.

Тема. Види та функції діяльності викладача вищої школи (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Функції діяльності викладача вищої школи.
2. Основні види діяльності викладача вищої школи та їхні особливості..

3. Кафедра – основний навчально – науковий підрозділ університету.
  4. Система взаємовідносин на кафедрі та розподіл функціональних обов'язків.
  5. Ієрархія взаємовідносин працівників у системі управління закладом вищої освіти.
- II. Навчальна дискусія.

СЕМІНАР 3.

Тема: Організація навчального процесу у закладі вищої освіти (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи. Організація навчально-виховного процесу. Закони та закономірності навчання.
  2. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти. Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.
  3. Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі. Структура процесу оволодіння знаннями, уміннями й навичками, формування компетентності.
  4. Лекції та методика їх проведення. Психолого-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
  5. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.
  6. Комплексні форми організації навчання. Дидактичні основи індивідуальних занять.
  7. Педагогічна і виробнича практика студентів. Самостійна робота, вимоги до її організації.
  8. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.
  9. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.
  10. Система діагностики знань і вмінь студентів у вищому навчальному закладі. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
- II. Навчальна дискусія.

СЕМІНАР 4.

Тема: Розвиток професійно-педагогічних умінь викладача (тренінг)(2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Характеристика базових професійно-педагогічних умінь викладача.
  2. Завдання та вправи на розвиток професійно-педагогічних умінь
- II. Навчальна дискусія